

Sygn. akt *XVI GC 281/17*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący –	SSO Patrycja Czyżewska
Protokolant –	sekretarz sądowy Tomasz Kawczyński

po rozpoznaniu 15 września 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

spraw

I. z powództwa K. K.

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę kwoty 36 299,72 złotych oraz kwoty 53 642,59 franków szwajcarskich (sygnatura akt XVI GC 281/17),

II. z powództwa K. K.

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę kwoty 18 730,26 złotych oraz kwoty 17 724,10 franków szwajcarskich (sygnatura akt XVI GC 282/17)

I.

1. oddała powództwo w całości;

2. kosztami procesu obciąża powoda w całości, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu

II.

1. oddała powództwo w całości;

2. kosztami procesu obciąża powoda w całości, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu

SSO Patrycja Czyżewska

Sygn. akt XVI GC 281/17

(i dołączona sprawa

o poprzedniej sygn. XVI GC 282/17)

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 01 kwietnia 2017 r. (data stempla pocztowego, k. 52; **sprawa wiodąca o sygn. akt XVI GC 281/17**) powód K. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda kwoty 36.299,72 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za opóźnienie, licząc od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 53.642,59 franków szwajcarskich wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, licząc od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pozew z załącznikami, k. 2-52).

W uzasadnieniu powód wskazał, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej jako Firma Handlowo-Produkcyjna (...) K. K. podpisał z pozwanym (...) S.A. umowę nr (...). Umowa miała dotyczyć udzielenia powodowi kredytu w wysokości 104.560,00 franków szwajcarskich (CHF).

W § 5 ust. 1 umowy ustalono, że odsetki od wykorzystanego kredytu miały być naliczane w walucie kredytu. Z kolei zgodnie z § 5 ust. 2 umowy spłata odsetek od kredytu dokonywana była w drodze obciążenia przez (...) S.A. rachunku równowartością w walucie polskiej. Kwota kredytu także była spłacana w walucie polskiej. Prowizje naliczane były w walucie kredytu, natomiast ich spłata także była dokonywana w walucie polskiej.

Powód podkreślił, że pozwany nie wskazał, w jaki sposób kurs sprzedaży dla dewiz był ustalany, od czego był zależny oraz czy i w jaki sposób był weryfikowalny. Kurs ten wpływał na wysokość zobowiązania powoda, w odniesieniu do wysokości rat kapitałowych i odsetkowych, jak i innych zobowiązań.

Powód wskazał, że zgodnie § 10 ust. 1 umowy niezapewnienie wolnych środków na rachunku powodowało, że od następnego dnia niespłacona kwota stawała się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym oraz była przeliczana na walutę polską według kursu sprzedaży dewiz. Za każdy dzień utrzymania się zadłużenia pozwanemu przysługiwało prawo naliczania i pobierania odsetek według zmiennej stopy procentowej, obowiązującej w okresie utrzymywania się zaległości w sprawie kredytu.

Kredyt został wypłacony bezpośrednio na konto kontrahentów powoda – M. R. (1) i A. W. w dniu 30 sierpnia 2005 r. w kwocie 134.176,62 zł dla każdej z nich. Kredyt faktycznie został udostępniony w walucie polskiej, a nie we frankach szwajcarskich. Powód wskazał, iż nie wiedział w momencie podpisywania umowy, jaką kwotę otrzyma jego kontrahent, a tym samym – w jakiej wysokości będzie mu postawiony do dyspozycji kredyt, ponieważ nie przedstawiono mu kursu, według którego pozwany miał dokonać przeliczenia kwoty wyrażonej w CHF na walutę polską. Wypłacony przez pozwanego kredyt nie wystarczył na pokrycie zobowiązania powoda w stosunku do M. R. (1) i A. W., w związku z czym powód musiał z własnych środków dokonać dopłaty w wysokości 35.823,38 zł dla każdej z nich. Dopiero w aneksie z dnia 30 czerwca 2005 r. strony ustaliły, że kwota kredytu w przeliczeniu na PLN wyniesie nie więcej niż 270.000,00 zł.

Między stronami kilkakrotnie doszło do zmodyfikowania pierwotnej umowy. Aneksem nr 1/2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności gospodarczej przez powoda, ustalono, że spłata kredytu, odsetek i innych zobowiązań wynikających z umowy następować będzie poprzez obciążanie rachunku należącego do M. K. (1). W dalszym ciągu to powód był zobowiązany do zapewnienia na rachunku środków przeznaczonych na spłatę zobowiązań wynikających z umowy.

Powód spłacił z dniem 2 grudnia 2016 r. całość kredytu. Początkowo pozwany raty pobierał w walucie PLN, następnie po podpisaniu aneksu z dnia 4 sierpnia 2015 r. w walucie CHF. Powód od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 3 sierpnia 2015 r. dokonał na rzecz pozwanego wpłat na łączną kwotę 36.299,72 zł, zaś w okresie od 4 sierpnia 2015 r. do dnia 2 grudnia 2016 r. dokonał łącznej wpłaty na kwotę 53.642,59 CHF.

Powód wskazał, iż rozważał zaciągnięcie tzw. kredytu złotówkowego u pozwanego, ale według pracowników pozwanego, jak podał powód, zdecydowanie bardziej korzystne było zaciągnięcie kredytu w walucie wymiennej z uwagi na niższe oprocentowanie. Powód przystał na tę propozycję. Według twierdzeń powoda, nie przedstawiono mu

jednak czynników, które mogłyby wpłynąć na kursy walut, a tym samym na wysokość zobowiązania. Zapewniano, że frank szwajcarski jest walutą stabilną.

Powód przedstawił zarzut nieważności umowy. W pierwszej kolejności wskazał na to, że umowa nie określała kwoty udostępnionego kredytu, ani wysokości prowizji. Powód wskazał, że biorąc pod uwagę sposób wykonania umowy, należy przyjąć, że zamiarem stron było udzielenie kredytu i jego spłata w walucie PLN, a zatem udzielony kredyt był kredytem złotówkowym. Skutkiem tego wniosku winno być ustalenie, że kredytem jest kwota oddana do dyspozycji powodowi tj. 135.286,26 zł, która została przekazana bezpośrednio na konto kontrahenta powoda w związku z prowadzoną przez niego inwestycją. W § 3 ust. 1 umowy wskazane jest, że kwota którą powód będzie mógł wykorzystać, będzie obliczona w ten sposób, że kwota 104.560,00 CHF będzie przeliczana na walutę PLN według kursu dla dewiz obowiązującego u pozwanego w dniu realizacji zlecenia płatniczego. Wobec tego, w ocenie powoda, waluta CHF nie jest walutą kredytu, a jedynie miernikiem wartości kredytu udostępnionego w PLN. Powód zaznacza, że w umowie nie wskazano, w jakiej wysokości kredyt zostanie udzielony, ale również brak jest obiektywnego wskaźnika, którym mógłby podeprzeć się powód, żeby przewidzieć otrzymaną kwotę. Wiedział on jedynie, że kwota nie przekroczy 270.000,00 zł. Powód nie mógł przewidzieć wysokości udostępnionej kwoty. Nieokreślenie kwoty kredytu stoi, w ocenie powoda, w sprzeczności z art. 69 ust. 2 pkt 2 prawa bankowego, zgodnie z którym umowa kredytu powinna wskazywać jego kwotę. Umowa nie określała także wysokości prowizji, a tak musi być w umowie określona skoro została w niej przewidziana zgodnie z art. 69 ust. 2 pkt 9 prawa bankowego. Powyższe sprzeczności w ocenie powoda powodują nieważność umowy na podstawie art. 58 § 1 k.c.

Następnie powód wskazał na sprzeczność umowy z naturą stosunku, ustawą i zasadami współżycia społecznego. Powód wskazał, że przeliczenia pozwanego udzielonego kredytu z franków szwajcarskich na polską walutę nie były dokonywane w oparciu o obiektywne wytyczne. Pozwany ustalał kurs dowolnie, bez odwoływania się do jakichkolwiek obiektywnych wskaźników. Pozwany, stosując klauzule waloryzacyjne, posłużył się dwoma miernikami wartości, według których określone było zobowiązanie: jednego do określenia kwoty kredytu, jaką powód mógł wykorzystać, a drugiego do określenia wysokości zobowiązania powoda. Wysokość kwoty, jaką powód mógł wykorzystać została ustalona przez pozwanego po przeliczeniu kwoty 104.560,00 CHF na PLN według kursu kupna dla dewiz, zgodnie z aktualną tabelą kursów pozwanego obowiązującą w dniu realizacji zlecenia płatniczego, a określenie wysokości spłaty następowało według kursu sprzedaży dla dewiz. Różnica pomiędzy kursami stanowiła ukrytą prowizję pozwanego. Powód ponownie podkreślił, że pozwany w umowie nie wskazał, jakimi wytycznymi, wskaźnikami, czy miernikami kierował się przy ustalaniu kursu, nie było wiadome, od czego te kursy były zależne. Pozwany nie wskazał w umowie, gdzie dokładnie tabele kursów się znajdują, w szczególności nie wskazał adresu strony internetowej. Powód wskazał, że taki sposób wprowadzenia waloryzacji powoduje rażąca dysproporcję w wysokości świadczeń po stronie powodowej i po stronie pozwanej przede wszystkim z tego powodu, że negatywne skutki wprowadzenia klauzul waloryzacyjnych obciążały wyłącznie powoda. Przy niekorzystnym dla powoda kursie walut kwota zobowiązania powoda była właściwie niczym nieograniczona. Powód zaznaczył, że waloryzacja nie może stanowić dodatkowego źródła dochodu pozwanego. Powód wskazał, że takie klauzule waloryzacyjne są sprzeczne z art. 358¹ k.c. oraz ewentualnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego z tego powodu, że na podstawie art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. są nieważne, co powoduje nieważność całej umowy. Klauzule waloryzacyjne są również, w ocenie powoda, sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Świadczy o tym obarczenie powoda nieograniczonym ryzykiem kursowym i nie doznające żadnych formalnych ograniczeń określenie wysokości zobowiązania przez pozwanego oraz rażąca dysproporcja w równości stron niedająca się pogodzić z dobrymi obyczajami, podstawową lojalnością wobec kontrahenta i poczuciem sprawiedliwości.

Powód zarzucił także naruszenie zasady walutowości. Powód, hipotetycznie przyjmując, iż kwota kredytu została określona we frankach szwajcarskich i wynosiła 104.560,00 CHF, wskazał, że tak skonstruowana umowa narusza zasadę walutowości określoną na podstawie art. 358 § 1 k.c. w brzmieniu z daty zawarcia umowy. Zgodnie z tą zasadą zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wyrażone tylko w pieniądzu polskim. W przedmiotowej sprawie, przyjmując, że kwotą kredytu jest 104.560,00 CHF, kwota kredytu została ustalona w innej walucie niż polska. Sprzeczność umowy z art. 358 § 1 k.c. powoduje, że umowa jest nieważna na zasadzie art. 58 § 1 k.c.

W odpowiedzi na pozew (*sprawa wiodąca o sygn. akt XVI GC 281/17*) pozwany podniósł zarzut braku legitymacji powoda, podniósł zarzut przedawnienia roszczenia o zwrot rat pobranych z konta M. K. (1) oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości (odpowiedź na pozew z załącznikami, k. 156-247).

Na wstępie pozwany wskazał, przedstawiając w tym zakresie szerokie orzecznictwo, że umowa kredytu, w której zobowiązania stron wyrażone w CHF, lecz strony zobowiązane są spełniać te zobowiązania sobie w walucie polskiej, jest ważna.

W drugiej kolejności pozwany wskazał, że powód nie zawierał spornej umowy jako konsument i nie może powoływać się na to, że podpisał umowę, która naruszała jego interesy. Nawet jeśli powód uważa kwestionowane postanowienia umowne za niekorzystne, to jest nimi związany. Ponadto zarzut dysproporcji świadczeń nie wpływa na ważność zaciągniętych zobowiązań.

Pozwany podkreślił, że sporna umowa jest umową kredytu w walucie wymiennej, a kwota kredytu jest wskazana w CHF. Pozwany pozostawił w dyspozycji powoda kwotę 104.560,00 CHF, a powód samodzielnie decydował, w jakiej dacie, a co za tym idzie przy jakiej wysokości kursu, wykorzysta kwotę kredytu poprzez wykonanie przelewu złotówkowego z własnego konta. Pozwany zaznaczył, że potwierdzenia przelewów na rzecz A. W. oraz M. R. (2) są opatrzone pieczęcią firmy powoda. To powód zlecił przelew na ich rzecz. Powód znał więc kwoty w PLN tych przelewów i na nie się godził. Powód ponadto negocjował warunki wypłaty kredytu. W dniu 30 sierpnia 2005 r. powód złożył pozwanemu wniosek o przyspieszenie wypłaty kredytu. Pracownik pozwanego przekazała prośbę powoda, tłumacząc ją obawami powoda co do częstych zmian kursu CHF. Powód więc zdawał sobie sprawę z mechanizmu umowy i podejmował działania, aby wypłata nastąpiła w momencie dla niego najkorzystniejszym. To z inicjatywy powoda strony zawały liczne aneksy do umowy.

Pozwany wskazał, że w dniu 14 września 2011 r. strony zawarły umowę ugody, w której wskazano, że strony odstępują od warunków spłaty określonych w umowie i restrukturyzują wierzytelność przysługującą pozwanemu względem powoda, która wynosiła 62.038,75 CHF. W ugodzie tej powód uznał swoją wierzytelność do zwrotu pozwanemu co do zasady, jak i co do wysokości.

Pozwany zaznaczył, że powód zawarł więcej niż jedną umowę denominowaną kursem CHF. W 2005 r. powód zawarł dwie takie umowy kredytowe, w 2008 r. zawarł kolejną umowę. Powyższe świadczy o tym, że dopóki kurs CHF kształtował się korzystnie dla powoda – to powód nie miał wątpliwości co do ważności zaciągniętych zobowiązań. Powód nie kwestionuje, w ocenie pozwanego, umowy z uwagi na jej cechy konstrukcyjne, ale na okoliczności, w jakich była wykonywana tj. wzrostu kursu CHF względem poziomu z dnia jej zawarcia.

Uzasadniając zarzut braku legitymacji powoda do dochodzenia roszczeń opisanych w pozwie, pozwany wskazał, że 24 stycznia 2014 r. strony podpisały aneks do umowy, w którym postanowiono, że spłata kredytu będzie odbywała się w drodze obciążenia rachunku bieżącego należącego do M. K. (1). Tego samego dnia M. K. (1) podpisał umowę o przystąpieniu do długu, w której poświadczył, że przyjmuje odpowiedzialność za spłatę całego zadłużenia wynikającego z umowy kredytu. W dniu 4 sierpnia 2015 r. strony podpisały aneks, w którym zmieniono konto, z którego spłacany był kredyt. Pod aneksem podpisał się M. K. (1). Dyspozycję wcześniejszej częściowej spłaty kredytu w dniu 21 listopada 2016 r. oraz dyspozycję wcześniejszej całkowitej spłaty kredytu 2 grudnia 2016 r. wydał i podpisał M. K. (1). W związku z powyższym to nie powód jest legitymowany w sprawie do dochodzenia zwrotu pobranych rat, ale M. K. (1), który nie występuje w niniejszej sprawie jako powód.

Wskazując na zarzut przedawnienia, pozwany zaznaczył, że roszczenia wynikające z umowy rachunku bankowego przedawniają się z upływem lat dwóch. Pozew został wniesiony 31 marca 2017 r. natomiast roszczenie o zwrot rat, które pozwany pobrał wcześniej niż w dniu 31 marca 2015 r. uległo przedawnieniu.

Odnosząc się do stanu faktycznego sprawy, pozwany potwierdził zawarcie umowy potwierdził, iż strony w dniu 5 sierpnia 2005 r. zawarły umowę o kredyt inwestycyjny. Zawarcie umowy poprzedzone zostało złożeniem przez

powoda wniosku o kredyt inwestycyjny. Powód samodzielnie wybrał walutę kredytu. W dniu 30 sierpnia 2005 r. powód dokonał z własnego konta w sumie cztery przelewy 134.176,62 PLN i 35.823,38 PLN na konto A. W. oraz 134.176,62 PLN i 35.823,38 PLN na konto M. R. (1). W dniu dokonania tych przelewów kurs kupna CHF w tabeli kursowej pozwanego wynosił 2,5665, a więc udostępnione przez pozwanego 104.560,00 CHF wynosiły 268.353,24 PLN. Pozwany zaznaczył, iż jedynie dwa z czterech wykonanych przelewów pochodziły ze środków kredytu. Pozostałe 71.646,76 zł stanowiły wkład własny powoda. Powód spełnił cel kredytu i do czasu zawiśnięcia sporu przed Sądem przez ponad 10 lat nie zgłaszał zastrzeżeń do sposobu wypłaty kredytu. Powód podpisał oświadczenie o ustanowieniu hipotek, w którym potwierdził, że jego zobowiązanie wyrażone było w CHF. Pozwany wskazał, iż kurs walut publikowany jest codziennie w godzinach porannych i jest publikowany dla wszystkich klientów pozwanego na stronie internetowej. Zlecając przelew danego dnia, powód mógł zwrócić się do pozwanego z pytaniem o kurs obowiązujący danego dnia. Dnia 12 sierpnia 2011 r. powód złożył wniosek o zawieszenie spłaty kredytów przez 6 miesięcy z uwagi na niezdolność do pracy. Pozwany zgodził się na zawieszenie 5 kolejnych rat kapitałowych co skutkowało podpisaniem aneksu nr 1/2011 w dniu 28 grudnia 2011 r. Następnie podpisano umowę ugody (14 września 2011 r.) i aneks (24 stycznia 2014 r.). W maju 2015 r. powód wniósł o zmianę sposobu spłaty kredytu na spłatę bezpośrednio w CHF. W dniu 21 listopada 2016 r. M. K. (1) złożył dyspozycję wcześniejszej częściowej spłaty kredytu w kwocie 20.000 CHF, a 2 grudnia 2016 r. złożył dyspozycję wcześniejszej całkowitej spłaty kredytu w kwocie 6.854,95 CHF.

Pozwany, odnosząc się do zarzutów powoda co do nieważności umowy, wskazał, że umowa jest w jego ocenie ważna i skuteczna. Strony umówiły się, że ich zobowiązania są wyrażone w CHF, a ich spełnienie następuje w PLN. Taka konstrukcja jest typowa dla kredytu denominowanego do waluty obcej. Taki typ umowy kredytu mieści w zakresie zasady swobody umów. Pozwany, powołując się na przepisy prawa bankowego, wskazał, że możliwość zawarcia takiego kredytu jest możliwa. Konstrukcja kredytu denominowanego w walucie obcej jest również powszechnie akceptowana w doktrynie i orzecznictwie jako umowa kredytu w rozumieniu art. 69 prawa bankowego.

Pozwany nie miał możliwości kształtowania w sposób dowolny tabel kursów walut. Ewentualne błędne określenie kursów walut w tabelach stosowanych do rozliczeń pozwanego z powodem może być poddane ocenie w aspekcie należytego wykonania umowy, a nie podstawy do twierdzenia, że umowa była nieważna ze względu na nieokreśloność rozliczeń.

W ocenie pozwanego umowa nie narusza też zasady walutowości. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, pozwany wskazał, że przepisy prawa dewizowego wyłączały zasadę walutowości także w zakresie odnoszącym się do czynności obrotu dewizowego niewymagających zezwolenia dewizowego (OSNC 2005/6/99).

Odnosząc się do zarzutu sprzeczności umowy z zasadami współzycia społecznego, pozwany wskazał, iż mechanizm ustalania kursów przez pozwanego nigdy nie był sprzeczny z zasadami współzycia społecznego. Konstrukcja kredytu denominowanego kursem CHF była co do zasady korzystna dla kredytobiorcy, który otrzymywał złotówki, których potrzebował w celu zrealizowania celu kredytu, a z drugiej strony saldo kredytu w CHF pozwalało na korzystanie z niższej stopy procentowej niż w przypadku kredytów złotówkowych. Pozwany podkreślił, że wzrost kursu CHF nie oznacza, że bank więcej zarabia na tych kredytach. Pozwany wskazał, że jego kursy walut są ustalane w sposób adekwatny do aktualnej w danym momencie sytuacji rynkowej. Ponadto pozwany wskazał, że dopuszczalność stosowania odmiennych kursów walut dla świadczeń wynikających z umów kredytowych potwierdza art. 69 ust. 2 pkt 4a prawa bankowego. Pozwany podkreślił, że zmienne kursy walutowe takie jak wyznaczone przez pozwanego, są wyznaczone na rynkach walutowych przez mechanizm rynkowy i w taki sposób pozwany je wyznaczał, kursy z tabeli kursów pozwanego ustalane były w oparciu o aktualne kursy rynkowe obowiązujące na rynku międzybankowym, oraz że bezzasadnym jest twierdzenie, że kursy te ustalane są przez banki w sposób dowolny, gdyż banki działają w warunkach silnej konkurencji, wynikającej z równoległego kwotowania kursów przez wielu uczestników rynku. Powód zatem błędnie przyjmuje, iż to pozwany, a nie warunki rynkowe decydują o zmianach kursów walut.

Odnosząc się do twierdzeń powoda, iż w placówce pozwanego namawiano go do wzięcia kredytu denominowanego w CHF, zapewniając że nie ma żadnego ryzyka związanego ze zmianą walut, pozwany zaprzeczył tym twierdzeniom.

Pozwany wskazał także, że pierwsze trzy lata od udzielenia kredytu kurs CHF kształtował się na korzyść powoda, tj. był niższy niż w dniu udzielenia kredytu.

Pismem z dnia 20 kwietnia 2018 r. powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie (pismo, k. 251-272).

Odnosząc się do twierdzeń pozwanego w zakresie, iż powód podpisując umowę był przedsiębiorcą, a nie konsumentem i że powód w związku z tym nie może powoływać się na to, że podpisał umowę, która narusza jego interesy wskazał, że art. 353¹ k.c., który ogranicza zasadę swobody umów, wskazał, że zasada ta obowiązuje nie tylko w umowach konsumenckich, ale dotyczy także umów zawieranych pomiędzy przedsiębiorcami.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego, iż powód miałby nie mieć legitymacji do żądania zwrotu rat zapłaconych w okresie od 24 stycznia 2014 r. powód wskazał, że sama zmiana rachunku przeznaczonego do spłaty rachunku nie powoduje zmiany strony w umowie kredytowej. Umowa ta dotyczy powoda bez względu na to, z jakiego rachunku ma on regulować raty. Powód podkreślił, iż przekazywał M. K. (1) środki finansowe na pokrycie zobowiązania. Powód wskazał, że pozwany błędnie interpretuje przystąpienie do długu, gdyż nie oznacza ono ani przejęcia długu, ani zmiany kredytopiorycy, lecz rodzi odpowiedzialność solidarną za określone zobowiązanie.

Powód nie zgodził się także z zarzutem przedawnienia. Podkreślił, że roszczenie powoda nie ma związku z umową rachunku bankowego, gdyż powód zawarł z pozwanym umowę kredytową.

Odnosząc się do nieważności umowy ze względu na brak kwoty kredytu powód wskazał, że pozwany dokonał błędnej interpretacji natury udzielonego kredytu. W 2005 r. kredyty denominowane i indeksowane nie były w żaden sposób uregulowane ustawowo. W ocenie powoda nie ma możliwości, aby kredyty miały naturę mieszaną. W ocenie powoda nieprawdziwe są twierdzenia pozwanego, że świadczenia stron były precyzyjnie określone w walucie obcej, skoro świadczenia ta miały być spełniane w walucie polskiej, a sam kredyt ma charakter złotowy. Ponadto powód wskazał, iż prawo bankowe jednoznacznie przesądza o tym, że umowa musi zawierać kwotę kredytu. Kwota ta nie może być dookreślona lub ustalona po zawarciu umowy poprzez dokonanie jakichś czynności faktycznych. Twierdzenia pozwanego, w ocenie powoda, wprost zatem wskazują, że kwota kredytu, jaka została uruchomiona, a następnie wykorzystana przez powoda nie była znana w momencie zawierania umowy i skonkretyzowała się dopiero w momencie wykonywania przelewu. Nie ma przy tym znaczenia, że powód mógł znać kurs wymiany walut stosowany przez bank w dniu dokonania przelewu. Powód podtrzymał stanowisko, że umowa nie zawiera żadnych postanowień, które regulowałyby metodologię ustalania kursów, stosowanych przez bank, tak aby ich wysokość była w jakikolwiek sposób weryfikowalna przez drugą stronę. Powód podtrzymał także stanowisko w zakresie naruszenia zasad walutowości oraz w zakresie sprzeczności umowy z zasadami współżycia społecznego.

Pozwem z dnia 01 kwietnia 2017 r. (data stempla pocztowego, k. 53; **sprawa dołączona o poprzedniej sygn. akt XVI GC 282/17**) powód K. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda kwoty 18.730,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi licznymi za opóźnienie, licząc od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 17.724,10 franków szwajcarskich wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, licząc od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pozew z załącznikami, k. 2-53).

W uzasadnieniu powód wskazał, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pod firmą Firma Handlowo-Produkcyjna (...) K. K. podpisał z pozwanym (...) S.A. umowę nr (...). Umowa miała dotyczyć udzielenia powodowi kredytu w wysokości 54.160,00 franków szwajcarskich (CHF).

Powód podkreślił, że pozwany nie wskazał, w jaki sposób kurs sprzedaży dla dewiz był ustalany, od czego był zależny oraz czy i w jaki sposób był weryfikowalny. Kurs ten wpływał na wysokość zobowiązania powoda, w odniesieniu do wysokości rat kapitałowych i odsetkowych, jak i innych zobowiązań.

Powód wskazał, że zgodnie § 10 ust. 1 umowy niezapewnienie wolnych środków na rachunku powodowało, że od następnego dnia niespłacona kwota stawała się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym oraz była przeliczana na walutę polską według kursu sprzedaży dewiz. Za każdy dzień utrzymania się zadłużenia pozwanemu przysługiwało prawo naliczania i pobierania odsetek według zmiennej stopy procentowej, obowiązującej w okresie utrzymywania się zaległości w sprawie kredytu.

Kredyt został wypłacony bezpośrednio na konto kontrahenta powoda – B. A. w dniu 4 lutego 2005 r. w kwocie 154.286,26 zł. Kredyt faktycznie został udostępniony w walucie polskiej, a nie we frankach szwajcarskich. Powód wskazał, iż nie wiedział w momencie podpisywania umowy, jaką kwotę otrzyma jego kontrahent, a tym samym, w jakiej wysokości będzie mu postawiony do dyspozycji kredyt, ponieważ nie przedstawiono mu kursu, według którego pozwany miał dokonać przeliczenia kwoty wyrażonej w CHF na walutę polską. Wypłacony przez pozwanego kredyt nie wystarczył na pokrycie zobowiązania powoda w stosunku B. A., w związku z czym powód musiał z własnych środków dokonać dopłaty w wysokości 39.713,74 zł. Między stronami kilkakrotnie doszło do zmodyfikowania pierwotnej umowy. Aneksm nr 1/2014 z dnia 24 stycznia 2014 r., w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności gospodarczej rzez powoda, ustalono, że spłata kredytu, odsetek i innych zobowiązań wynikających z umowy następować będzie poprzez obciążanie rachunku należącego do M. K. (1). W dalszym ciągu to powód był zobowiązany do zapewnienia na rachunku środków przeznaczonych na spłatę zobowiązań wynikających z umowy.

Powód spłacił z dniem 2 grudnia 2016 r. całość kredytu. Początkowo pozwany raty pobierał w walucie PLN, następnie po podpisaniu aneksu z dnia 4 sierpnia 2015 r. w walucie CHF. Powód od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 3 sierpnia 2015 r. dokonał na rzecz pozwanego wpłat na łączną kwotę 18.730,26 zł, zaś w okresie od 4 sierpnia 2015 r. do dnia 2 grudnia 2016 r. dokonał łącznej wpłaty na kwotę 17.724,10 CHF.

Powód wskazał, iż rozważał zaciągnięcie tzw. kredytu złotówkowego u pozwanego, ale według pracowników pozwanego zdecydowania bardziej opłacałoby mu się zaciągnięcie kredytu w walucie wymiennej z uwagi na niższe oprocentowanie. Powód przystał na tę propozycję. Nie przedstawiono mu jednak czynników, które mogłyby wpłynąć na kursy walut, a tym samym na wysokość zobowiązania. Zapewniano, że frank szwajcarski jest walutą stabilną.

Powód przedstawił zarzut nieważności umowy również i w omawianej sprawie. W pierwszej kolejności wskazał na to, że umowa nie określała kwoty udostępnionego kredytu, ani wysokości prowizji. Powód wskazał, że biorąc pod uwagę sposób wykonania umowy należy przyjąć, że zamiarem stron było udzielenie kredytu i jego spłata w walucie PLN, a zatem udzielony kredyt był kredytem złotówkowym. Skutkiem tego wniosku winno być ustalenie, że kredytem jest kwota oddana do dyspozycji powodowi tj. 135.286,26 zł, która została przekazana bezpośrednio na konto kontrahenta powoda w związku z prowadzoną przez niego inwestycją.

W ocenie powoda, waluta CHF nie jest walutą kredytu, a jedynie miernikiem wartości kredytu udostępnionego w PLN. Powód zaznacza, że w umowie nie wskazano w jakiej wysokości kredyt zostanie udzielony, ale również brak jest obiektywnego wskaźnika, którym mógłby podeprzeć się powód, żeby przewidzieć otrzymaną kwotę. Powód nie mógł przewidzieć udostępnionej kwoty. Nieokreślenie kwoty kredytu stoi, w ocenie powoda, w sprzeczności z art. 69 ust. 2 pkt 2 prawa bankowego, zgodnie z którym umowa kredytu powinna wskazywać jego kwotę. Umowa nie określała także wysokości prowizji, a tak musi być w umowie określona skoro została w niej przewidziana zgodnie z art. 69 ust. 2 pkt 9 prawa bankowego. Powyższe sprzeczności w ocenie powoda powodują nieważność umowy na podstawie art. 58 § 1 k.c.

Następnie powód wskazał na sprzeczność umowy z naturą stosunku, ustawą i zasadami współżycia społecznego. Powód wskazał, że przeliczenia pozwanego udzielonego kredytu z franków szwajcarskich na polską walutę nie były dokonywane w oparciu o obiektywne wytyczne. Pozwany ustalał kurs dowolnie, bez odwoływania się do jakichkolwiek obiektywnych wskaźników. Wysokość kwoty, jaką powód mógł wykorzystać, została ustalona przez pozwanego po przeliczeniu kwoty 54.160,00 CHF na PLN według kursu kupna dla dewiz, zgodnie z aktualną tabelą kursów pozwanego obowiązującą w dniu realizacji zlecenia płatniczego, a określenie wysokości spłaty następowało według kursu sprzedaży dla dewiz. Różnica pomiędzy kursami stanowiła ukrytą prowizję pozwanego. Powód ponownie podkreślił, że pozwany w umowie nie wskazał, jakimi wytycznymi, wskaźnikami, czy miernikami kierował się przy

ustalaniu kursu, nie było wiadome od czego te kursy były zależne. Pozwany nie wskazał w umowie, gdzie dokładnie tabele kursów się znajdują, w szczególności nie wskazał adresu strony internetowej. Powód wskazał, że taki sposób wprowadzenia waloryzacji powoduje rażąco dysproporcję w wysokości świadczeń po stronie powodowej i po stronie pozwanej przede wszystkim z tego powodu, że negatywne skutki wprowadzenie klauzul waloryzacyjnych obciążały wyłącznie powoda. Przy niekorzystnym dla powoda kursie walut kwota zobowiązania powoda była właściwie niczym nieograniczona. Powód zaznaczył, że waloryzacja nie może stanowić dodatkowego źródła dochodu pozwanego. Powód wskazał, że takie klauzule waloryzacyjne są sprzeczne z art. 358¹ k.c. oraz ewentualnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego z tego powodu, że na podstawie art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. są nieważne, co powoduje nieważność całej umowy. Klauzule waloryzacyjne są również, w ocenie powoda, sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Świadczy o tym obciążenie powoda nieograniczonym ryzykiem kursowym i nie doznające żadnych formalnych ograniczeń określenie wysokości zobowiązania przez pozwanego oraz rażąca dysproporcja w równości stron niedająca się pogodzić z dobrymi obyczajami, podstawową lojalnością wobec kontrahenta i poczuciem sprawiedliwości.

Powód zarzucił także naruszenie zasady walutowości. Powód hipotetycznie przyjmując, iż kwota kredytu została określona we frankach szwajcarskich i wynosiła 54.160,00 CHF, wskazał, że tak skonstruowana umowa narusza zasadę walutowości określoną na podstawie art. 358 § 1 k.c. w brzmieniu z daty zawarcia umowy. Zgodnie z tą zasadą zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wyrażone tylko w pieniądzu polskim. W przedmiotowej sprawie, przyjmując, że kwotą kredytu jest 54.160,00 CHF, kwota kredytu została ustalona w innej walucie niż polska. Sprzeczność umowy z art. 358 § 1 k.c. powoduje, że umowa jest nieważna na zasadzie art. 58 § 1 k.c.

W odpowiedzi na pozew (**sprawa dołączona o poprzedniej sygn. akt XVI GC 282/17**) pozwany podniósł zarzut braku legitymacji powoda, podniósł zarzut przedawnienia roszczenia o zwrot rat pobranych z konta M. K. (1) oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości (odpowieź na pozew z załącznikami, k. 77-181).

Pozwany w szczególności zarzucił, że powód nie zawierał spornej umowy jako konsument i nie może powoływać się na to, że podpisał umowę, która naruszała jego interesy. Nawet jeśli powód uważa kwestionowane postanowienia umowne za niekorzystne, to jest nimi związany. Ponadto pozwany wskazał, że zarzut dysproporcji świadczeń nie wpływa na ważność zaciągniętych zobowiązań.

Pozwany podkreślił, że sporna umowa jest umową kredytu w walucie wymiennej, a kwota kredytu jest wskazana w CHF. Pozwany pozostawił w dyspozycji powoda kwotę 54.160,00 CHF, a powód samodzielnie decydował, w jakiej dacie, a co za tym idzie przy jakiej wysokości kursu, wykorzysta kwotę kredytu poprzez wykonanie przelewu złotówkowego z własnego konta.

Pozwany wskazał, że w dniu 14 września 2011 r. strony zawarły umowę ugody, w której wskazano, że odstępują od warunków spłaty określonych w umowie i restrukturyzują wierzytelność przysługującą pozwanemu względem powoda, która wynosiła 30.270,03 CHF. W ugodzie tej powód uznał swoją wierzytelność do zwrotu pozwanemu co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwany zaznaczył, że powód zawarł więcej niż jedną umowę denominowaną kursem CHF.

Uzasadniając zarzut braku legitymacji powoda do dochodzenia roszczeń opisanych w pozwie, powód wskazał, że 24 stycznia 2014 r. strony podpisały aneks do umowy, w którym postanowiono, że spłata kredytu będzie odbywała się w drodze obciążenia rachunku bieżącego należącego do M. K. (1). W związku z powyższym, zdaniem pozwanego, to nie powód jest legitymowany w sprawie do dochodzenia zwrotu pobranych rat, ale M. K. (1), który nie występuje w niniejszej sprawie jako powód.

Wskazując na zarzut przedawnienia, pozwany zaznaczył, że roszczenia wynikające z umowy rachunku bankowego przedawniają się z upływem lat dwóch. Pozew został wniesiony 1 kwietnia 2017 r., natomiast roszczenie o zwrot rat, które pozwany pobrał wcześniej niż w dniu 1 kwietnia 2015 r. uległo przedawnieniu.

Odnosząc się do stanu faktycznego sprawy, pozwany potwierdził zawarcie umowy potwierdził, iż strony w dniu 20 stycznia 2005 r. zawarły umowę o kredyt inwestycyjny. Zawarcie umowy poprzedzone zostało złożeniem przez powoda wniosku o kredyt inwestycyjny. Powód samodzielnie wybrał walutę kredytu. Pozwany wskazał, że powód znał zasady wyznaczania kwoty w złotych, z której mógł skorzystać. Ponadto powód w dniu 14 września 2011 r. podpisał z pozwanym ugodę, w której uznał wysokość wierzytelności 30.270,03 CHF i zobowiązał się do jej spłaty.

Powód dopiero w maju 2015 r. wniósł o zmianę sposobu spłaty kredytu na spłatę bezpośrednio w CHF mimo, że było to możliwe od 2011 r.

W ocenie pozwanego umowa nie narusza zasady walutowości. Z powołaniem na orzecznictwo Sądu Najwyższego pozwany wskazał, że przepisy prawa dewizowego wyłączały zasadę walutowości także w zakresie odnoszącym się do czynności obrotu dewizowego niewymagających zezwolenia dewizowego.

Odnosząc się do zarzutu sprzeczności umowy z zasadami współzycia społecznego, pozwany wskazał, iż mechanizm ustalania kursów przez pozwanego nigdy nie był sprzeczny z zasadami współzycia społecznego. Konstrukcja kredytu denominowanego kursem CHF była co do zasady korzystna dla kredytobiorcy, który otrzymywał złotówki, których potrzebował w celu zrealizowania celu kredytu, a z drugiej strony saldo kredytu w CHF pozwalało na korzystanie z niższej stopy procentowej niż w przypadku kredytów złotówkowych. Pozwany podkreślił, że wzrost kursu CHF nie oznacza, że bank więcej zarabia na tych kredytach. Pozwany wskazał, że jego kursy walut są ustalane w sposób adekwatny do aktualnej w danym momencie sytuacji rynkowej. Ponadto pozwany wskazał, że dopuszczalność stosowania odmiennych kursów walut dla świadczeń wynikających z umów kredytowych potwierdza art. 69 ust. 2 pkt 4a prawa bankowego.

Pismem z dnia 18 października 2017 r. powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie (pismo, k. 183-188 sygn. XVI GC 282/17).

Odnosząc się do twierdzeń pozwanego w zakresie, iż powód podpisując umowę był przedsiębiorcą, a nie konsumentem – powód podniósł, że art. 353¹ k.c. dotyczy także umów zawieranych pomiędzy przedsiębiorcami.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego, iż powód miałby nie mieć legitymacji do żądania zwrotu rat zapłaconych w okresie od 24 stycznia 2014 r. – powód wskazał, że sama zmiana rachunku przeznaczonego do spłaty rachunku nie powoduje zmiany strony w umowie kredytowej. Umowa ta dotyczy powoda bez względu na to, z jakiego rachunku ma on regulować raty. Powód podkreślił, iż przekazywał M. K. (1) środki finansowe na pokrycie zobowiązania.

Powód nie zgodził się także z zarzutem przedawnienia. Podkreślił, że roszczenie powoda nie ma związku z umową rachunku bankowego, gdyż powód zawarł z pozwanym umowę kredytową.

Odnosząc się do zarzutu nieważności umowy ze względu na brak kwoty kredytu, powód wskazał, że pozwany dokonał błędnej interpretacji natury udzielonego kredytu. W 2005 r. kredyty denominowane i indeksowane nie były w żaden sposób uregulowane ustawowo. W ocenie powoda nie ma możliwości, aby kredyty miały naturę mieszaną. W ocenie powoda nieprawdziwe są twierdzenia pozwanego, że świadczenia stron były precyzyjnie określone w walucie obcej, skoro świadczenia te miały być spełniane w walucie polskiej, a sam kredyt ma charakter złotowy. Ponadto powód wskazał, iż prawo bankowe jednoznacznie przesądza o tym, że umowa musi zawierać kwotę kredytu. Kwota ta nie może być dookreślona lub ustalona po zawarciu umowy poprzez dokonanie jakichś czynności faktycznych. Twierdzenia pozwanego, w ocenie powoda, wprost zatem wskazują, że kwota kredytu, jaka została uruchomiona, a następnie wykorzystana przez powoda nie była znana w momencie zawierania umowy i skonkretyzowała się dopiero w momencie wykonywania przelewu. Nie ma przy tym znaczenia, że powód mógł znać kurs wymiany walut stosowany przez bank w dniu dokonania przelewu. Powód podtrzymał stanowisko, że umowa nie zawiera żadnych postanowień, które regulowałyby metodologię ustalania kursów, stosowanych przez bank, tak aby ich wysokość była w jakikolwiek sposób weryfikowalna przez drugą stronę. Powód podtrzymał także stanowisko w zakresie naruszenia zasad walutowości oraz w zakresie sprzeczności umowy z zasadami współzycia społecznego.

Postanowieniem z dnia 16 września 2018 r. Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy postanowił połączyć do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę sygn. akt XVI GC 282/17 ze sprawą sygn. akt XVI GC i sprawy dalej prowadzić pod sygn. akt XVI GC 281/17 (postanowienie, k. 280).

Pismem z dnia 24 września 2020 r. pozwany zaprzeczył, aby sporne umowy były nieważne, czy sprzeczne z dobrymi obyczajami. Pozwany wskazał w szczególności, że umowa, której zobowiązania są wyrażone w CHF, a ich spełnienie następuje w PLN mieści się w zasadzie swobody umów, co wynika z utrwalonego i jednolitego w tym zakresie orzecznictwa. Korzystanie z kursów tabel kursowych pozwanego nie było w przypadku powoda obowiązkowe. Brak podania powodowi matematycznego algorytmu wyznaczania kursów w tabeli nie odbiegał od powszechnej praktyki rynkowej. Żaden podmiot, bank lub kantor, nie podaje swoim klientom matematycznego wzoru, który stoi za kursami oferowanymi przez kwotującego. Ryzyko kursowe realizowało się po obu stronach umowy. Pozwany zaprzeczył twierdzeniom powoda, jakoby powód zawarł umowy kredytu na skutek namów pracowników pozwanego, czy też w rezultacie zapewnień pracowników pozwanego o stabilności kursu CHF. Pozwany wskazał, że jego pracownicy rekomendowali powodowi kredyty w walucie, w której zarabia, z których powód dobrowolnie zrezygnował. Ponadto decyzja powoda o zawarciu umów kredytu w CHF podyktowana była wysokością oprocentowania i raty odsetkowej. Pozwany podtrzymał zarzut braku legitymacji powoda do żądania zwrotu rat, które pozwany pobrał z konta jego syna (pismo, k. 611-617).

Sąd ustalił, następujące stany faktyczne:

W sprawie wiodącej o sygn. akt XVI GC 281/17

W dniu 6 kwietnia 2004 r. zarząd (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. (dalej: (...) SA) podjął uchwałę nr (...), na podstawie której wprowadzono metrykę produktu kredyt inwestycyjny dla posiadaczy rachunków bieżących typu partner. Dokument „Podstawowe warunki realizacji produktu kredytowego i innych rodzajów zaangażowani o charakterze kredytowym” stanowił załącznik do tej uchwały.

(uchwała wraz załącznikiem k. 193-197v)

W dniu 27 lipca 2005 r. K. K. złożył (...) SA wniosek o kredyt w wysokości 104.560,00 CHF. Kredyt miał być przeznaczony na zakup nieruchomości w R. przy ul. (...). Udział własny w inwestycji netto wynosił 70.000,00 zł, natomiast całkowita wartość inwestycji netto wynosiła 340.000,00 zł.

(bezsporne, wniosek o kredyt k. 184-184v)

W dniu 5 sierpnia 2005 r. pomiędzy (...) SA, a K. K. doszło do zawarcia umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) w rachunku kredytowym w walucie wymiennej dla posiadaczy rachunku bieżącego typu partner (dalej: umowa kredytu).

Zgodnie z § 1 ust. 1 (...) SA udzielił kredytobiorcy na warunkach określonych w umowie kredytu w kwocie 104.560,00 CHF. K. K. miał przeznaczyć kwotę kredytu na finansowanie zakupu lokalu nr (...) w budynku położonym w R. przy ul. (...) pod prowadzoną działalność handlowo-usługowo-produkcyjną (§ 1 ust. 2 umowy).

Kredyt został udzielony na okres od dnia 5 sierpnia 2005 r. do dnia 30 czerwca 2020 r. Ostateczny termin wykorzystania kredytu upływał z dniem 31 sierpnia 2005 r.

Stosownie do § 3 ust. 1 umowy kredytobiorca miał wykorzystywać kredyt w walucie polskiej według kursu kupna dewiz obowiązującego w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego zgodnie z aktualną tabelą kursów (...) SA.

Kwota wykorzystywanego kredytu była oprocentowana w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej. Stopa procentowa była równa stawce referencyjnej, powiększonej o marżę banku (§ 4 ust. 1 umowy). Stawka referencyjna stanowiła wartość stawki ustalonej w dniu rozpoczynającym miesięczny okres obrachunkowy LIBOR dla franka szwajcarskiego (CHF) (§ 4 ust. 2 umowy). Marża banku była stała w umownym okresie kredytowania i zależała

od wyniku dokonanej przez (...) SA oceny zdolności kredytowej kredytobiorcy oraz stopnia ryzyka banku (§ 4 ust. 3). Marża banku wynosiła 1,30 punktu procentowego (§ 4 ust. 4).

Zgodnie z § 5 ust. 1 odsetki od wykorzystywanego kredytu były płatne w następnym dniu po zakończeniu każdego okresu obrachunkowego. Spłata odsetek od kredytu miała nastąpić w formie obciążenia przez (...) SA rachunku bieżącego kredytobiorcy równowartością w walucie polskiej kwoty odsetek w walucie kredytu według kursu sprzedaży dewiz (§ 5 ust. 2).

Za czynności związane z udzielaniem o obsługą kredytu (...) SA pobierał prowizje i opłaty bankowe w wysokości określonej w taryfie prowizji i opłat bankowych w (...) SA (§ 6 ust. 1).

W czasie obowiązywania umowy (...) SA pobierał prowizje określone w taryfie, o których mowa w § 6 ust. 1 umowy (§ 7 ust. 1). Prowizje naliczane były w walucie udzielonego kredytu. Zapłata prowizji następowała w walucie polskiej po przeliczeniu kwoty prowizji na walutę polską, według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w dniu pobrania prowizji zgodnie z aktualną tabelą kursów (...) SA (§ 7 ust. 2).

Spłata kredytu dokonywana była w formie obciążenia przez (...) SA rachunku równowartością w walucie polskiej kwoty kredytu w walucie kredytu według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w (...) SA w dniu dokonania spłaty (§ 9).

Niespłacenie w terminie kredytu albo jego części powodowało, że od następnego dnia niespłacona kwota stawała się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym oraz była przeliczana na walutę polską według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w (...) SA w dniu, w którym powinna nastąpić spłata (§ 11 ust. 1).

(bezsporne, umowa kredytu k. 9-13)

K. K. w dniu 5 sierpnia 2005 r. złożył oświadczenie o ustanowieniu hipoteki zwykłej w wysokości 104.560,00 CHF dla zabezpieczenia wierzytelności kapitałowej i kaucyjnej w wysokości 27.186,00 CHF dla zabezpieczenia odsetek i innych kosztów na nieruchomości, której własność miała u przysługiwać położonej w R. przy ul. (...) na zabezpieczenie udzielonego przez (...) SA kredytu na podstawie umowy kredytu nr (...) z dnia 05 sierpnia 2005 r.

(oświadczenie o ustanowieniu hipotek k. 185)

Kredyt został uruchomiony w dniu 5 sierpnia 2005 r.

(historia operacji k. 25-32)

Na dzień 5 sierpnia 2005 r. kurs franka szwajcarskiego w (...) SA wynosił: kupno dewizy – 2.5639, sprzedaż dewizy – 2.6685.

(waluty spready stawki kursy, k. 33v, k. 186-192)

Pismem z dnia 30 sierpnia 2005 r. K. K. zwrócił się z prośbą do (...) SA o wyrażenie zgody na wykorzystanie kredytu przed uprawomocnieniem się wpisu własności i hipoteki na rzecz (...) SA do księgi wieczystej.

(pismo, k. 175-176)

W dniu 30 sierpnia 2005 r. strony podpisały aneks nr 1/2005 do umowy kredytu. Zmianie uległ m.in. § 19 ust. 3 umowy. W nowym brzmieniu tego paragrafu (...) SA miał postawić do dyspozycji kredytobiorcy kredyt określony w § 1 umowy w terminie do dnia 31 sierpnia 2005 r. w kwocie 104.560,00 CHF do łącznej wysokości w przeliczeniu na PLN, nie więcej niż 270.000,00 zł.

(bezsporne, aneks k. 14-14v)

W dniu 6 czerwca 2008 r. strony podpisały aneks nr 1/2008 do umowy kredytu.

(bezsporne, aneks k. 15-15v)

Pismem z dnia 12 sierpnia 2011 r. K. K. zwrócił się do (...) SA z prośbą o wyrażenie zgody na zawieszenie spłaty kredytów inwestycyjnych (części kapitałowej) na okres 6 miesięcy.

(bezsporne, pismo k. 198)

W dniu 14 września 2011 r. strony zawarły umowę ugody nr 525/2011. W § 1 ust. 1 ugody strony zgodnie zaświadczyły, iż z dniem zawarcia przedmiotowej ugody odstępują od warunków spłaty określonych w umowie kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 5 sierpnia 2005 r. zmienionej aneksami nr 1/2005 z dnia 30 sierpnia 2005 r. oraz nr 1/2008 z dnia 06 czerwca 2008 r. Przedmiotem ugody była restrukturyzacja wierzytelności przysługującej (...) SA wobec dłużnika z tytułu umowy. Na dzień 14 września 2011 r. zadłużenie wynosiło 62.038,75 CHF, w tym kapitał (należność główna) w wysokości 62.010,00 CHF oraz odsetki (naliczane od dnia zawarcia ugody) w wysokości 28,75 CHF (§ 1 ugody). Dłużnik w całości uznał w/w wierzytelność jako należną (...) SA oraz koszty mogące powstać w trakcie trwania umowy i zobowiązał się do jej spłaty (§ 1 ugody).

(bezsporne, ugoda k. 16-16v)

W dniu 28 grudnia 2011 r. strony podpisały aneks nr 1/2011 do umowy ugody nr 525/2011 z dnia 2011 r. W aneksie tym zmieniono brzmienie § 2 ust. 1 i 2, w których (...) SA wyraził zgodę na spłatę wierzytelności określonej w § 1 w miesięcznych ratach do pierwszego dnia każdego miesiąca począwszy od października 2011 r. do 1 lipca 2020 r. wg harmonogramu spłat kredytu. (...) SA wyraził zgodę na zawieszenie pięciu rat kapitałowych przypadających do spłaty na 1 października 2011 r., 1 listopada 2011 r., 1 grudnia 2011 r., 1 stycznia 2012 r. oraz 1 lutego 2012 r. W tym okresie dłużnik miał spłacać tylko raty odsetkowe.

(bezsporne, aneks k. 17, 199)

W dniu 24 stycznia 2014 r. (...) SA zawarł z M. K. (1) umowę przystąpienia do długu. Przystępujący oświadczył, iż przystępuje do długu z tytułu umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 05 sierpnia 2015 r. i przyjmuje tym samym odpowiedzialność za spłatę całego zadłużenia wynikającego z w/w umowy (§ 1). Przystępujący oświadczył, że uznaje wierzytelność opisaną w § 1, której kwota na dzień 24 stycznia 2014 r. wynosiła łącznie 47.928,00 CHF (§ 2). Przystępujący do długu zobowiązał się do spłaty całego zadłużenia w 78 ratach wg załączonego harmonogramu (§ 3 ust. 1).

(bezsporne, umowa przystąpienia do długu k. 179-179v)

W dniu 24 stycznia 2014 r. strony zawarły aneks nr 1/2014 do umowy kredytu. Aneksem tym zmieniono między innymi § 5 ust. 2 umowy kredytu, w którym wskazano, iż spłata odsetek od kredytu następować miała w formie obciążenia przez (...) SA rachunku bieżącego Biznes Partner należącego do M. K. (1). Prowizje również miały być pobierane z rachunku należącego do M. K. (1). Spłata kredytu w kwotach i terminach określonych w umowie dokonywana miała być w formie obciążenia przez (...) SA rachunku bieżącego należącego do M. K. (1). Należności z tytułu przeterminowanego zadłużenia (...) SA miał potrącać bez osobnego wezwania z rachunku należącego do M. K. (1). W przypadku niespłacenia wszelkich należności (...) SA z tytułu należnego kredytu (...) SA mógł pobrać środki pieniężne z rachunku należącego do M. K. (1).

(bezsporne, aneks k. 18-19, k. 177-178v)

Pismem z dnia 4 maja 2015 r. K. K. złożył do (...) SA wniosek o zmianę sposobu spłat rat kapitałowych i odsetkowych kredytów hipotecznych wynikających z umów kredytowych nr (...) z dnia 20 stycznia 2005 r. i nr 202 (...) denominowanych kursem CHF tj. spłaty rat kredytu w walucie CHF.

(pismo, k. 22)

Pismem z dnia 24 czerwca 2015 r. K. K. złożył do (...) SA wniosek o potrącenie przez (...) SA rat kapitałowych i odsetkowych kredytów wynikających z umów kredytowych nr (...) z dnia 20 stycznia 2005 r. i nr (...) z dnia 5 sierpnia 2005 r. denominowanych kursem CHF z rachunku przeznaczonego wyłącznie do spłaty zadłużenia prowadzonego w (...) SA w CHF.

(pismo, k. 23)

Pismem z dnia 27 lipca 2015 r. M. K. (1) oraz M. K. (2) poinformowali (...) SA, iż środki na spłatę kredytów(...) z dnia 20 stycznia 2005 r. i nr (...) z dnia 5 sierpnia 2005 r. są w dyspozycji (...) SA od dnia 1 lipca 2015 r. na rachunku technicznym do spłaty zadłużenia wobec banku w CHF.

(pismo, k. 24-24v)

W dniu 4 sierpnia 2015 r. strony podpisały aneks nr 1/2015 do umowy kredytu, w którym strony ustaliły, iż wszelkie należności wobec (...) SA oraz spłata kredytu dokonywana miała być w formie obciążenia przez (...) SA rachunku technicznego w CHF.

(bezsporne, aneks k. 20-21, 180-181)

W dniu 21 listopada 2016 r. M. K. (1) złożył dyspozycję wcześniejszej częściowej spłaty kredytu w kwocie 20.000,00 CHF. Tego samego dnia dokonał wpłaty zgodnie z dyspozycją.

(bezsporne, dyspozycja wcześniejszej częściowej spłaty k. 182, historia operacji k. 32)

W dniu 2 grudnia 2016 r. M. K. (1) złożył dyspozycję wcześniejszej całkowitej spłaty kredytu w kwocie 6.854,95 CHF. Tego samego dnia nastąpiła całkowita spłata kredytu wynikającego z umowy kredytu nr (...) z dnia 05 sierpnia 2005 r.

(bezsporne, dyspozycja wcześniejszej całkowitej spłaty k. 183, historia operacji, k. 32)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionych materiałów dowodowych w postaci dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony, nie budziły również wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Stan faktyczny ustalono również z oparcia o zeznania świadków M. Ż. (k. 392-393) oraz W. K. (k. 564v-565), które zeznały na okoliczność zawarcia przez powoda umów kredytowych, a także wiedzy pozwanego o charakterze zawieranej umowy. Świadkowie w złożonych zeznaniach potwierdziły fakt poinformowania powoda o ryzyku wiążącym się z zaciąganiem kredytu w obcej walucie na długi okres kredytowania oraz potwierdziły, iż powód podjął samodzielną decyzję o zaciągnięciu kredytu walutowego pomimo sugestii zaciągnięcia kredytu w złotych. Sąd dał wiarę tym zeznaniom, gdyż korespondowały one ze sobą oraz brak było jakichkolwiek okoliczności przemawiających za uznaniem, że świadkowie zeznawali niezgodnie z prawdą. Ponadto omawiane zeznania były wiarygodne, gdyż zarówno świadek M. Ż., jak i W. K. pamiętały powoda, gdyż był on długoletnim klientem placówki pozwanego, w której obie pracowały.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił także na podstawie przesłuchania powoda, który zeznał na okoliczność zawarcia spornej umowy. Sąd uznał zeznania powoda za wiarygodne w zakresie, w którym pozostawały w zgodności z innymi dowodami uznanym przez Sąd za wiarygodne. Przy czym wskazać należy, iż przedmiotem oceny Sądu są jedynie przedstawiane fakty a nie własne oceny osoby, która składa zeznania.

Do ustalenia stanu faktycznego przyczyniła się również opinia biegłego P. K. (k. 670-708). Sąd uznał opinię biegłego za w pełni wiarygodną, sporządzoną rzetelnie oraz nie budzącą wątpliwości co do wiedzy i fachowości ich autora.

Podkreślenia wymaga, że biegły stwierdził, że (...) SA miał jedno z najniższych odchyień kursu CHF/PLN od kursu sprzedaży publikowanego przez NBP na tle innych banków. Na tle kursów sprzedaży CHF/PLN stosowanych przez banki w Polsce kurs (...) SA charakteryzował się ujemnym odchyleniem od średniej wynoszącym ok -0,4%, przez co kurs sprzedaży CHF/PLN był w (...) SA średnio o 0,4% niższy i korzystniejszy dla klientów na tle innych banków w Polsce, zwłaszcza w okresie lat 2009-2015, kiedy odchylenie wynosiło nawet -1%. Na tle przybliżonego kursu sprzedaży CHF/PLN oferowanego przez kantory internetowe w latach 2012-2015 kursy sprzedaży CHF/PLN zastosowane przez (...) SA do rozliczenia spornego kredytu były średnio zawyżone o 2,09%.

W sprawie o sygn. akt XVI GC 282/17

W dniu 6 kwietnia 2004 r. zarząd (...) Banku (...) spółki akcyjnej w W. (dalej: (...) SA) podjął uchwałę nr(...) na podstawie której wprowadzono metrykę produktu kredyt inwestycyjny dla posiadaczy rachunków bieżących typu partner. Dokument „Podstawowe warunki realizacji produktu kredytowego i innych rodzajów zaangażowani o charakterze kredytowym” stanowił załącznik do tej uchwały.

(uchwała wraz załącznikiem k. 119-127)

W dniu 10 grudnia 2004 r. K. K. złożył (...) SA wniosek o kredyt w wysokości 54.160,00 CHF. Kredyt miał być przeznaczony na zakup nieruchomości. Udział własny w inwestycji netto wynosił 40.000,00 zł, natomiast całkowita wartość inwestycji netto wynosiła 190.000,00 zł.

(wniosek o kredyt k. 110-110v, oświadczenie majątkowe wnioskodawcy lub poręczyciela, k. 111-112, wywiad z klientem, k. 113-118)

W dniu 20 stycznia 2005 r. pomiędzy (...) SA, a K. K. doszło do zawarcia umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) w rachunku kredytowym w walucie wymienialnej dla posiadaczy rachunku bieżącego typu partner (dalej: umowa kredytu).

Zgodnie z § 1 ust. 1 (...) SA udzielił kredytobiorcy na warunkach określonych w umowie kredytu w kwocie 54.160,00 CHF. K. K. miał przeznaczyć kwotę kredytu na finansowanie zakupu lokalu nr (...) w budynku położonym w R. przy ul. (...) pod prowadzoną działalność handlowo-usługowo-produkcyjną (§ 1 ust. 2 umowy).

Kredyt został udzielony na okres od dnia 20 stycznia 2005 r. do dnia 1 stycznia 2020 r. Ostateczny termin wykorzystania kredytu upływał z dniem 28 lutego 2005 r.

Stosownie do § 3 ust. 1 umowy kredytobiorca miał wykorzystywać kredyt w walucie polskiej według kursu kupna dewiz obowiązującego w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego zgodnie z aktualną tabelą kursów (...) SA.

Kwota wykorzystywanego kredytu była oprocentowana w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej wynoszącej 3,00000% w stosunku rocznym, będącej sumą stawki referencyjnej i marży banku z tym, że do wyliczenia stopy przyjmowało się stawkę referencyjną obowiązującą w dniu zawarcia umowy (§ 4 ust. 1 umowy). Stopa oprocentowania kredytu w dniu zawarcia umowy wynosiła 3,00000% w stosunku rocznym (§ 4 ust. 5).

Zgodnie z § 5 ust. 1 odsetki od wykorzystywanego naliczane były w walucie kredytu na bieżąco, w miesięcznych okresach obrachunkowych od faktycznego zadłużenia według stopy wyliczonej na podstawie stawki referencyjnej, obowiązującej w dniu poprzedzającym dany okres obrachunkowy według zasad podanych w § 4 (§ 5 ust. 2).

Za czynności związane z udzielaniem i obsługą kredytu (...) SA pobierał prowizje i opłaty bankowe w wysokości określonej w taryfie prowizji i opłat bankowych w (...) SA (§ 6 ust. 1).

W czasie obowiązywania umowy (...) SA pobierał prowizje określone w taryfie, o których mowa w § 6 ust. 1 umowy (§ 7 ust. 1). Prowizje naliczane były w walucie udzielonego kredytu.

Splata kredytu dokonywana była w formie obciążenia przez (...) SA rachunku równowartością w walucie polskiej kwoty kredytu w walucie kredytu według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w (...) SA w dniu dokonania spłaty (§ 9 ust. 2).

Niezapewnienie wolnych środków na rachunku na spłatę kredytu albo jego części powodowała, że od następnego dnia spłacona kwota stawała się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym oraz była przeliczana na walutę polską według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w (...) SA w dniu, w którym powinna nastąpić spłata (§ 10 ust. 1).

(bezsporne, umowa kredytu k. 9-14, 96-105)

Kredyt został uruchomiony w dniu 20 stycznia 2005 r.

(historia operacji k. 26-33)

Na dzień 20 stycznia 2005 r. kurs franka szwajcarskiego w (...) SA wynosił: kupno dewizy – 2.5987, sprzedaż dewizy – 2.7048.

(waluty spready stawki kursy, k. 34v)

W dniu 27 października 2005 r. strony podpisały aneks nr 1/2005 do umowy kredytu.

(bezsporne, aneks k. 15)

W dniu 14 września 2011 r. strony zawarły umowę ugody nr 524/2011. W § 1 ust. 1 ugody strony zgodnie zaświadczyły, iż z dniem zawarcia przedmiotowej ugody odstępują od warunków spłaty określonych w umowie kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 05 sierpnia 2005 r. zmienionej aneksami nr 1/2005 z dnia 27 października 2005 r. Przedmiotem ugody była restrukturyzacja wierzytelności przysługującej (...) SA wobec dłużnika z tytułu umowy. Na dzień 14 września 2011 r. zadłużenie wynosiło 30.270,03 CHF, w tym kapitał (należność główna) w wysokości 30.256,00 CHF oraz odsetki (naliczane od dnia zawarcia ugody) w wysokości 14,03 CHF (§ 1 ust. 1). Dłużnik w całości uznał w/w wierzytelność jako należną (...) SA oraz koszty mogące powstać w trakcie trwania umowy i zobowiązał się do jej spłaty.

(bezsporne, ugoda k. 16-16v)

W dniu 28 grudnia 2011 r. strony podpisały aneks nr 1/2011 do umowy ugody nr 524/2011 z dnia 2011 r. W aneksie tym zmieniono brzmienie § 2 ust. 1 i 2, w których (...) SA wyraził zgodę na spłatę wierzytelności określonej w § 1 w miesięcznych ratach do pierwszego dnia każdego miesiąca począwszy od października 2011 r. do 1 stycznia 2020 r. wg harmonogramu spłat kredytu (ust. 1). (...) SA wyraził zgodę na zawieszenie pięciu rat kapitałowych przypadających do spłaty na 1 października 2011 r., 1 listopada 2011 r., 1 grudnia 2011 r., 1 stycznia 2012 r. oraz 1 lutego 2012 r. W tym okresie dłużnik miał spłacać tylko raty odsetkowe.

(bezsporne, aneks k. 17-17v)

W dniu 24 stycznia 2014 r. strony zawarły aneks nr 1/2014 do umowy kredytu. Aneksem tym zmieniono między innymi § 5 ust. 3 umowy kredytu, w którym wskazano, iż spłata odsetek od kredytu następować miała w formie obciążenia przez (...) SA rachunku bieżącego Partner należącego do M. K. (1). Prowizje również miały być pobierane z rachunku należącego do M. K. (1). Spłata kredytu w kwotach i terminach określonych w umowie dokonywana miała być w formie obciążenia przez (...) SA rachunku bieżącego należącego do M. K. (1). Należności z tytułu przeterminowanego zadłużenia (...) SA miał potrącać bez osobnego wezwania z rachunku należącego do M. K. (1). W przypadku niespłacenia wszelkich należności (...) SA z tytułu należnego kredytu (...) SA mógł pobrać środki pieniężne z rachunku należącego do M. K. (1).

(bezsporne, aneks k. 18-19, 106-107)

Pismem z dnia 4 maja 2015 r. K. K. złożył do (...) SA wniosek o zmianę sposobu spłaty rat kapitałowych i odsetkowych kredytów hipotecznych wynikających z umów kredytowych nr (...) z dnia 20 stycznia 2005 r. i nr (...) denominowanych kursem CHF tj. spłaty rat kredytu w walucie CHF.

(pismo, k. 22)

Pismem z dnia 24 czerwca 2015 r. K. K. złożył do (...) SA wniosek o potrącenie przez (...) SA rat kapitałowych i odsetkowych kredytów wynikających z umów kredytowych nr (...) z dnia 20 stycznia 2015 r. i nr (...) z dnia 05 sierpnia 2005 r. denominowanych kursem CHF z rachunku przeznaczonego wyłącznie do spłaty zadłużenia prowadzonego w (...) SA w CHF.

(pismo, k. 23)

Pismem z dnia 27 lipca 2015 r. M. K. (1) oraz M. K. (2) poinformowali (...) SA, iż środki na spłatę kredytów (...) z dnia 20 stycznia 2015 r. i nr (...) z dnia 05 sierpnia 2005 r. są w dyspozycji (...) SA od dnia 01 lipca 2015 r. na rachunku technicznym do spłaty zadłużenia wobec banku w CHF.

(pismo, k. 24)

Pismem z dnia 3 sierpnia 2015 r. (...) SA poinformował K. K., iż w drodze wyjątku uwzględnił jego wniosek dotyczący umożliwienia dalszej spłaty zadłużenia z bezpłatnego rachunku banku prowadzonego w walucie udzielonych kredytów.

(pismo, k. 25)

W dniu 4 sierpnia 2015 r. strony podpisały aneks nr 1/2015 do umowy kredytu, w którym strony ustaliły, iż wszelkie należności wobec (...) SA oraz spłata kredytu dokonywana miała być w formie obciążenia przez (...) SA rachunku technicznego w CHF.

(bezsporne, aneks k. 20-21, 108-109)

W dniu 02 grudnia 2016 r. nastąpiła całkowita spłata kredytu wynikającego z umowy kredytu nr (...) z dnia 05 sierpnia 2005 r.

(historia operacji, k. 33)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionych materiałów dowodowych w postaci dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony, nie budziły również wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Stan faktyczny ustalono również z oparciem o zeznania świadków M. Ż. (k. 392-393 akt XVI GC 281/17) oraz W. K. (k. 564v-565 akt XVI GC 281/17), które zeznawały na okoliczność zawarcia przez powoda umów kredytowych, a także wiedzy pozwanego o charakterze zawieranej umowy. Z ich zeznań wynika, iż powód został poinformowany o ryzyku wiążącym się z zaciąganiem kredytu w obcej walucie na długi okres kredytowania oraz podjął samodzielną decyzję o zaciągnięciu kredytu walutowego pomimo sugestii zaciągnięcia kredytu w złotych. Sąd dał wiarę tym zeznaniom, gdyż były spójne i rzeczowe, a ponadto korespondowały ze sobą, jak i znajdowały potwierdzenie w pozostałych zebranych w sprawie materiałach dowodowych. Zwrócić należy uwagę, że zarówno świadek M. Ż., jak i W. K. pamiętały powoda, gdyż był on długoletnim klientem placówki pozwanego, w której obie pracowały, co dodatkowo potwierdzało prawdziwość ich zeznań.

Sąd, ustalając stan faktyczny, oparł się także na zeznaniach świadka B. M. (k. 239-242 akt XVI GC 282/17). Świadek zeznał na okoliczność tabeli kursów walut oraz jej powstawania. Tabela powstawała codziennie i powinna być do godz. 9.00 opublikowana. Zeznania te, w ocenie Sądu nie wpłynęły znacząco na wynik niniejszej sprawy, gdyż świadek był zatrudniony u pozwanego od 2012 r. i nie miał wiedzy na temat warunków zawarcia spornej umowy.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił także na podstawie przesłuchania powoda, który zeznał na okoliczność zawarcia spornej umowy, które potraktował jako uzupełnienie materiału dowodowego.

Do ustalenia stanu faktycznego przyczyniła się również opinia biegłego P. K. (k. 670-708 akt XVI GC 281/17). Sąd uznał opinię biegłego za w pełni wiarygodną, sporządzoną rzetelnie oraz nie budzącą wątpliwości co do wiedzy i fachowości ich autora.

Podkreślenia wymaga, że biegły stwierdził, że (...) SA miał jedno z najniższych odchyień kursu CHF/PLN od kursu sprzedaży publikowanego przez NBP na tle innych banków. Na tle kursów sprzedaży CHF/PLN stosowanych przez banki w Polsce kurs (...) SA charakteryzował się ujemnym odchyleniem od średniej wynoszącym ok -0,4%, przez co kurs sprzedaży CHF/PLN był w (...) SA średnio o 0,4% niższy i korzystniejszy dla klientów na tle innych banków w Polsce, zwłaszcza w okresie lat 2009-2015, kiedy odchylenie wynosiło nawet -1%. Na tle przybliżonego kursu sprzedaży CHF/PLN oferowanego przez kantory internetowe w latach 2012-2015 kursy sprzedaży CHF/PLN zastosowane przez (...) SA do rozliczenia spornego kredytu były średnio zawyżone o 2,09%.

Sąd zważył, co następuje w obu połączonych sprawach:

Przystępując do analizy obu połączonych spraw, należało zaznaczyć, iż podstawą prawną roszczeń powoda w obydwu sprawach był art. 58 k.c.

Zgodnie z przytoczonym art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Stosownie do art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Zgodnie z art. 69 ust. 2 prawa bankowego umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) kwotę i walutę kredytu;
- 3) cel, na który kredyt został udzielony;
- 4) zasady i termin spłaty kredytu;
 - 4a) w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu;
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany;
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu;
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych;

9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje;

10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

W każdej z połączonych spraw powód podniósł, że zawarte przez niego umowy kredytowe są nieważne z uwagi na to, że żadna z umów nie określała kwoty udostępnionego kredytu ani wysokości prowizji co miało być sprzeczne z art. 69 prawa bankowego, treść umów była sprzeczna z naturą stosunku, ustawą i zasadami współżycia społecznego, a także że umowy te naruszały zasadę walutowości.

Sprzeczność z prawem.

Uzasadniając zarzut braku określenia w umowach kwot udostępnionych kredytów w każdej ze spraw powód wskazał, iż pomimo tego, że kwoty kredytu były ustalone we frankach szwajcarskich, to powód w rzeczywistości nie wiedział, jaką kwotę otrzyma z tych kredytów, gdyż były one wypłacane w walucie polskiej. Analogiczną argumentację powód zastosował przy wysokości prowizji. Pozwany w odpowiedzi na te zarzuty wskazał, iż przedmiotem spornych umów był tzw. kredyt denominowany i zawarcie tego typu umowy było możliwe w świetle prawa, gdyż mieściły się one w zasadzie swobody umów wyrażonej w art. 353¹ k.c. Sąd podzielił w tym zakresie stanowisko pozwanego. Strony zawarły kredyt, którego wartość wyrażona została w umowie w walucie obcej (we franku szwajcarskim), denominowany w walucie polskiej. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem istotą takiego kredytu jest, że kredytobiorca zwraca bankowi sumę nominalną udzielonego kredytu (kapitału walutowego) w walucie krajowej w zależności od bieżącego kursu wymiany walut, wraz z odsetkami oraz ewentualnymi innymi opłatami i prowizjami. Umowa w tym przypadku wprost wskazuje, że opiewa na konkretną ilość pieniędzy we frankach szwajcarskich spłacanych w złotych. Świadczeniem głównym banku, zgodnie z umową było udzielenie kredytu w CHF a przedmiotem świadczenia pozwanych był zwrot tego kapitału kredytowego oraz odsetek i prowizji. Zasada swobody umów nie wyklucza dokonania wypłaty kredytu walutowego w złotych. Wskazanie innej waluty zobowiązania i innej waluty wykonania tego zobowiązania, jest zgodne z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z 25.03.2011 r., IV CSK 377/10; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4.11.2020 r., V ACa 303/20). Zgodnie z powyższym zawieranie umów o kredyt denominowany nie było niezgodne z przepisami prawa, jak starał się to wykazać powód.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż brak było podstaw do stwierdzenia, iż którakolwiek z przedmiotowych umów kredytu była nieważna z powodu sprzeczności z jakimkolwiek przepisem prawa.

Zasady współżycia społecznego.

W obydwu połączonych sprawach powód podniósł także zarzuty sprzeczności umów z naturą stosunku, umową i zasadami współżycia społecznego. W ocenie Sądu nie wystąpiły powyższe przesłanki w żadnej z połączonych spraw. Jak już wskazano, zgodnie z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Przepis ten jest instrumentem mogącym oddziaływać na stosunki cywilnoprawne poprzez odwołanie się do wartościowania konstytucyjnego, norm moralnych, czy też dobrych obyczajów. Chodzi zatem o weryfikację czynności prawnych z uwagi na powszechnie uznawane i akceptowane w danym społeczeństwie wartości wyznaczające zasady przyzwoitego, uczciwego zachowania, obejmujące zarówno normy moralne, jak i obyczajowe. O sprzeczności z zasadami współżycia społecznego można mówić więc zarówno wtedy, gdy z tymi zasadami nie daje się pogodzić treść czynności prawnej albo jej cel, jak i wtedy, gdy czynność jest przedsięwzięta w celu obejścia zasad współżycia społecznego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 2.07.2019 r., I ACa 1079/18). Przez zasady współżycia społecznego należy rozumieć podstawowe zasady etyczne i uczciwego postępowania. Czynność prawna jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, jeśli w wyniku jej dokonania powstanie uprawnienie lub obowiązek, którego wykonanie spowoduje powstanie stanu sprzecznego z zasadami współżycia społecznego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 14.06.2019 r., I ACa 329/19).

Mając na uwadze powyższe, a także stan faktyczny każdej z połączonych spraw należy uznać w ocenie Sądu, iż nie wystąpiły w nich okoliczności wskazujące na sprzeczność umów z naturą stosunku prawnego, czy zasadami współżycia

społecznego. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż przy zawieraniu obydwu umów powód miał świadomość treści zawieranych umów i zdawał sobie sprawę z ryzyka, jakie wiąże się zawarciem umów o kredyt denominowany ze względu na długi okres kredytowania oraz je akceptował. Ryzyko kredytowe było omawiane na spotkaniach z powodem przez zawarciem umowy. Świadczą o tym zeznania świadków oraz ilość zawartych przez powoda tożsamyh umów także w kontekście ich prawidłowego realizowania przez powoda. Jak wynika z zeznań świadków M. Ż. oraz W. K., które brały udział przy zawieraniu przedmiotowych umów, powód był informowany o dużym ryzyku związanym z tymi umowami. Powodowi były przedstawiane także symulacje kredytowe. Z zeznań świadków wynika także, że powód gdyby chciał zapoznać się z umową w domu, to otrzymałby wzór takiej umowy. Z zeznań świadków wynika również wprost, że powód był informowany o warunkach i ryzyku zaciągnięcia kredytu we frankach szwajcarskich i że kredyt spłaca się pod kursie z dnia spłaty, co oznacza istnienie ryzyka, że raty będą rosły.

Świadek M. Ż. w trakcie zeznań wskazała wręcz, że namawiała powoda do zaciągnięcia kredytu w walucie polskiej ze względu na okres kredytowania każdej z umów oraz na fakt, że powód zarabiał w walucie polskiej oraz przekazywała, że taki kredyt jest „bezpieczniejszy”. Jak wskazali powyżsi świadkowie, powód mając wiedzę o ryzyku związanym z kredytem denominowanym, dobrowolnie złożył wnioski o zaciągnięcie kredytów we frankach szwajcarskich. Świadczy o tym także fakt, że powód nie potwierdził w żadnym zakresie twierdzeń powoda, iż jedynym kredytem, jaki mógł zaciągnąć w pozwanym banku, był kredyt we frankach szwajcarskich. Kursy walut były zamieszczane na stronie internetowej pozwanego, a także w jego placówkach. Pozwany mógł także zwrócić się bezpośrednio do pracowników pozwanego z prośbą o udostępnienie aktualnego kursu walut. Dodatkowo należy mieć na uwadze, iż z maila z dnia 11 sierpnia 2005 r. (k. 176) powód kontaktował się z M. Ż. z prośbą o ewentualne wcześniejsze uruchomienie kredytu (...) z racji częstych zmian kursu CHF. Nie zasługują zatem na uznanie twierdzenia powoda, iż nie miał on wiedzy o charakterze zaciągniętego kredytu oraz ryzyku związanym z kursem franka szwajcarskiego.

Ponadto powód miał zaciągnięty trzeci kredyt we frankach szwajcarskich oraz kilka innych. Nie sposób uznać zatem powoda za osobę niezorientowaną i niedoświadczoną w zakresie zawierania tego typu umów. Nadto z opinii biegłego wyraźnie wynika, iż kurs walut zastosowany w pozwanym banku był jednym z najkorzystniejszych w całej Polsce. Z wyliczeń biegłego ponadto wynika, iż powód w istocie zaoszczędził poprzez zawarcie umów z bankiem i wcześniejszą spłatę kredytów na ratach odsetkowych odpowiednio 42.063,99 zł i 63.514,35 zł w odniesieniu do każdej z przedmiotowych umów.

Mając na uwadze powyższe okoliczności nie sposób zatem uznać argumentacji powoda w tym zakresie, który de facto wyszedł korzystnie na zawarciu spornych umów.

Sprzeczność z zasadą walutowości.

Nie można również podzielić argumentacji powoda, że sporne umowy są nieważne z uwagi na naruszenie art. 358 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 stycznia 2009 r. oraz wyrażonej w nim zasady walutowości. Stosownie do art. 358 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia spornych umów tj. w 2005 r. zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogły być wyrażone tylko w pieniądzu polskim. Wyjątki od powyższej zasady zostały wyrażone w ustawie Prawo dewizowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1178, w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy). Powyższa ustawa określa obrót dewizowy z zagranicą oraz obrót wartościami dewizowymi w kraju, a także działalność gospodarczą w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych oraz pośrednictwa w ich kupnie i sprzedaży (art. 1). Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 18 ustawy obrotem wartościami dewizowymi w kraju jest zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej powodującej lub mogącej powodować dokonywanie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami rozliczeń w walutach obcych albo przeniesienie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami własności wartości dewizowych, a także wykonywanie takich umów lub czynności. Zdaniem Sądu, posłużenie się terminem „dokonywanie rozliczeń w walutach obcych”, nie oznacza konieczności dokonywania płatności w walutach obcych. Wobec określenia kwoty kredytu w walucie obcej zasadne jest przyjęcie, iż rozliczenia między stronami następują w tej walucie obcej, nawet jeżeli fizycznie zapłata jest dokonywana w walucie polskiej. Jednocześnie art. 3 ust. 3 ustawy stanowi, iż ograniczeń w obrocie dewizowym, określonych w art. 9 ustawy, w postaci konieczności uzyskania zezwolenia dewizowego nie stosuje się do obrotu dewizowego

dokonywanego z udziałem banków. W konsekwencji należy wskazać, iż w odniesieniu do banków zachodzi ustawowy wyjątek od zasady walutowości określonej w art. 358 § 1 k.c., tym samym dopuszczalne było zawarcie przedmiotowego kredytu walutowego bez konieczności uzyskania zezwolenia dewizowego. Oznacza to, iż przedmiotowa umowa nie została zawarta z naruszeniem art. 358 § 1 k.c. Dopuszczalność zawarcia umowy o kredyt walutowy w przedmiotowych okolicznościach potwierdzają również zapatrywania doktryny i orzecznictwa wskazujące, że przepisy ustawy Prawo dewizowe wyłączały zasadę walutowości wynikającą z art. 358 § 1 k.c. (uchwała Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 2004 r., III CZP 10/04, wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 25.02.2019 r., II C 665/18).

W związku z powyższym Sąd nie podzielił argumentacji powoda, aby sporne umowy miały naruszyć zasadę walutowości.

Brak legitymacji powoda.

Sąd nie podzielił zarzutu pozwanego w zakresie braku legitymacji powoda do dochodzenia roszczeń opisanych w pozwach. Zarówno sporne umowy, jak i wszelkie aneksy do tych umów oraz umowy ugód związane ze spornymi umowami kredytowymi były podpisywane przez powoda i to powód był wskazywany jako strona spornych umów kredytowych. Sam fakt, iż od dnia 24 stycznia 2014 r. wszelkie zobowiązania wynikające ze spornych umów miały obciążać rachunek M. K. (1) nie wskazuje na to w ocenie Sądu, iż powód nie posiadał legitymacji do dochodzenia roszczeń w niniejszej sprawie. Okoliczność, iż M. K. (1) w dniu 24 stycznia 2014 r. zawarł umowy przystąpienia do długu nie przesądza o tym, iż powód nie posiadał legitymacji w przedmiotowych sprawach. Umowne przystąpienie do długu jest dopuszczalne w ramach zasady swobody umów, przyjętej w art. 353¹ k.c. Do takiej czynności może dojść w wyniku porozumienia zawartego między przystępującym (nowym dłużnikiem) i wierzycielem, a do wywołania skutków prawnych nie jest niezbędna zgoda (aprobata) dłużnika uczestniczącego w dotychczasowym zobowiązaniu. Może być ona powiązana także z oświadczeniem o uznaniu długu. Dla jej skuteczności nie jest wymagane zachowanie przez strony jakiegokolwiek szczególnej formy. Skutkiem takiej czynności jest przekształcenie podmiotowe w zobowiązaniu, polegające na powiększeniu grona dłużników w wyniku wstąpienia nowego podmiotu w pasywną stronę stosunku obligacyjnego, obok dotychczasowego dłużnika. W jej wyniku nie powstaje nowy stosunek zobowiązaniowy między wierzycielem a przystępującym, który przystępuje do takiego długu jaki obciąża dłużnika, i dług ten staje się jego własnym długiem. Przystępujący do długu ponosi solidarną odpowiedzialność z dłużnikiem pierwotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 1.08.2019 r., I ACa 643/18). Pozwany w żaden sposób nie wykazał, aby w każdej z połączonych spraw miało dojść do przelewu wierzytelności z powoda na M. K. (1). W związku z powyższym zarzut ten był niezasadny.

Przedawnienie.

Sąd nie uznał zarzutów pozwanego w każdej z dołączonych spraw, iż roszczenia powoda miałyby być przedawnione. Swoją argumentację pozwany wywodził z art. 731 k.c., który stanowi, że roszczenia wynikające ze stosunku rachunku bankowego przedawniają się z upływem lat dwóch. Nie dotyczy to roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych. Sąd nie uznał tej argumentacji za zasadną. Roszczenia powoda wynikające z każdej z połączonych spraw nie wywodzą się ze stosunku rachunku bankowego, lecz wynikają z umów kredytowych. Zastosowanie więc będzie miał art. 118 k.c., który stanowi, że dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej okres przedawnienia wynosi trzy lata. Bez wątpliwości w obu połączonych sprawach strony miały status przedsiębiorcy, a umowy zostały zawarte przez powoda w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Wynika z tego, iż w każdej z połączonych spraw okres przedawnienia roszczeń powoda wynosił trzy lata. Pozew w sprawie wiodącej (XVI GC 281/17) został nadany przez powoda w dniu 01 kwietnia 2017 r., a w sprawie połączonej (XVI GC 282/17) także w dniu 1 kwietnia 2017 r. Z powyższego wynika, iż termin przedawnienia roszczeń w chwili wniesienia powództwa nie minął. W związku z tym zarzut pozwanego w tym zakresie należy uznać za bezzasadny.

Reasumując, Sąd uznał, iż roszczenia powoda w każdej z połączonych spraw nie okazały się zasadne w żadnym zakresie, albowiem żaden z zarzutów powoda wskazujących na nieważność przedmiotowych umów kredytu z 20

stycznia 2005 r. i 5 sierpnia 2005 r. okazał się niezasadny. Mając na uwadze, iż roszczenia były bezzasadne, Sąd orzekł jak w punkcie I.1 i II. 1 wyroku.

Koszty procesu.

O kosztach procesu w sprawie dołączonej i w sprawie wiodącej Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Sąd może jednak rozstrzygnąć jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu; w tej sytuacji, po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, referendarz sądowy w sądzie pierwszej instancji wydaje postanowienie, w którym dokonuje szczegółowego wyliczenia kosztów obciążających strony.

SSO Patrycja Czyżewska

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Patrycja Czyżewska